

بسمه تعالی

دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته جامعه شناسی

بررسی عوامل موثر بر گرایش جوانان به هویت ملی

(مورد مطالعه شهر آبادان)

عباس مقدم

استاد راهنما

دکتر کریم رضادوست

استاد مشاور

دکتر حسین حسین زاده

تابستان ۸۸

تقديم به كليه جوانان ايراني ، آينده سازان كشور

تشکر

((من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق))

مراتب سپاس و تشکر خود را از جناب آقای دکتر کریم رضادوست که راهنمایی این پایان نامه را تقبل نمودند ؛ بیان می دارم. ایشان راهنماییهای ارزنده به من ارائه نمودند که در نبود آنها این تحقیق به سرانجام نمی رسید. همچنین کمال تشکر و قدر دانی از جناب آقای دکتر حسین حسین زاده ، استاد مشاور این پایان نامه را دارم. ایشان نیز راهنماییها و مشورت های بسیار مفیدی در طول مراحل مختلف تحقیق عنایت کردند. از اساتید محترم رشته جامعه شناسی دانشگاه شهید چمران جناب آقایان دکتر ارشاد ، دکتر نبوی و دکتر نواح که در طی مراحل مختلف تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد ، در راه انتقال علم به دانشجویان این رشته ، نکته ای فروگذار نکردند. کمال تشکر و قدردانی را دارم.

همچنین از کلیه همکلاسیهای خود که مرا در انجام این کار یاری نمودند . تشکر می کنم. از پرسشگران صدا و سیمای مرکز آبادان که در تکمیل پرسشنامه ها مرا کمک کردند. نیر کمال تشکر را دارم. در نهایت از کلیه عزیزانی که مرا یاری نمودند تا این کار را به پایان رسانم نهایت تشکر و امتنان را دارم.

چکیده تحقیق

موضوع این پژوهش بررسی عوامل موثر بر گرایش جوانان به هویت ملی است. که در میان جوانان شهر آبادان با انتخاب نمونه ۴۰۰ نفری ۲۰-۲۴ ساله به روش پیمایشی انجام شد. عمده ترین هدف این پژوهش بررسی مهمترین عوامل موثر بر گرایش جوانان به هویت ملی است. بنابراین در همین راستا پنج فرضیه مطرح شدند؛ که این فرضیه ها شامل: ارتباط میان پایگاه اجتماعی - اقتصادی و هویت ملی، ارتباط میان هویت قومی و هویت ملی، ارتباط میان مشروعیت نظام سیاسی و هویت ملی، ارتباط میان شبکه ارتباطی و هویت ملی، ارتباط میان اعتماد به نفس و هویت ملی است.

نتایج این تحقیق نشان داد که گرایش به هویت ملی با متغیرهای پایگاه اجتماعی - اقتصادی، هویت قومی و مشروعیت نظام سیاسی ارتباط دارد که رابطه هویت ملی و پایگاه اجتماعی - اقتصادی معکوس می باشد. و با دو متغیر دیگر یعنی هویت قومی و مشروعیت نظام سیاسی ارتباط مستقیم دارد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول : کلیات
۲	۱-۱- مقدمه
۴	۱-۲- بیان مساله
۷	۱-۲- ضرورت و اولویت تحقیق
۸	۱-۴- اهداف تحقیق
۹	فصل دوم: پیشینه تحقیق و چارچوب نظری
۱۰	۲-۱- مقدمه
۱۰	۲-۲- پیشینه تحقیق
۱۰	۲-۲-۱- تحقیقات داخلی
۱۶	۲-۲-۲- نقد تحقیقات داخلی
۱۷	۲-۲-۳- تحقیقات خارجی
۲۲	۲-۲-۴- نقد تحقیقات خارجی
۲۳	۲-۳- چارچوب نظری
۲۳	۲-۳-۱- هویت
۲۴	۲-۳-۱-۱- هویت از دیدگاه فلسفی
۲۵	۲-۳-۱-۲- رویکردهای نظری به هویت
۲۷	۲-۳-۱-۳- هویت از دیدگاه روانشناختی

۲۹	۴-۱-۳-۲- هویت از دیدگاه جامعه شناختی
۳۲	۵-۱-۳-۲- سرمایه هویتی
۳۳	۶-۱-۳-۲- مفهوم خود
۳۴	۷-۱-۳-۲- هویت جمعی
۳۸	۲-۳-۲- شامل در برخی مفاهیم مرتبط با هویت ملی
۳۸	۱-۲-۳-۲- ملی گرایی
۴۰	۲-۲-۳-۲- تاریخ ملی گرایی در ایران
۴۲	۳-۲-۳-۲- هویت تاریخی ایران
۴۳	۳-۳-۲- مفهوم هویت ملی
۴۶	۴-۲-۳- دیدگاه‌های اندیشمندان
۴۶	۱- کنت
۴۷	۲- دورکیم
۴۹	۳- مارکس
۵۱	۴- وبر
۵۳	۵- هایدگر
۵۴	۶- جرج هربرت مید
۵۵	۷- پارسونز
۵۹	۸- هابرماس
۶۱	۹- گیدنز

۶۲	۱۰- جنکیز
۶۳	۱۱- تاجفل
۶۴	۱۲- پوتنام
۶۵	۵-۳-۲- جمع بندی
۶۷	۶-۳-۲- فرضیه ها
۶۸	۷-۳-۲- مدل تحقیق
۶۹	فصل سوم : روش تحقیق
۷۰	۱-۳- روش تحقیق
۷۰	۲-۳- تکنیک تحقیق
۷۰	۴-۳- ساخت پرسشنامه
۷۰	۵-۳- شیوه جمع آوری اطلاعات
۷۱	۶-۳- واحد تحلیل
۷۱	۷-۳- جمعیت آماری
۷۱	۸-۳- نمونه آماری و روش نمونه گیری و تعیین حجم نمونه
۷۲	۹-۳- اعتبار و روایی
۷۳	۱۰-۳- نحوه پردازش اطلاعات
۷۳	۱۱-۳- تعریف و شنجش متغیرها
۷۳	۱-۱۱-۳- متغیر وابسته: هویت ملی
۷۳	۱-۱-۱۱-۳- سنجش هویت ملی

۷۴	الف- تعلق خاطر مشترک
۷۶	ب- میراث فرهنگی مشترک
۷۶	۲-۱۱-۳- متغیرهای مستقل
۷۷	۱-۲-۱۱-۳- پایگاه اجتماعی- اقتصادی
۷۸	۱-۱-۲-۱۱-۳- سنجش پایگاه اجتماعی- اقتصادی
۷۸	۲-۲-۱۱-۳- هویت قومی
۸۰	الف- عرب ها
۸۰	ب- فارس ها
۸۱	ج- لرها
۸۱	د- کردها
۸۱	و- بلوچ ها
۸۲	۱-۲-۲-۱۱-۳- سنجش هویت قومی
۸۲	۲-۲-۱۱-۳- سنجش گرایش به هویت قومی چندگروهی
۸۴	۳-۲-۱۱-۳- مشروعیت نظام سیاسی
۸۵	۱-۳-۲-۱۱-۳- سنجش مشروعیت نظام سیاسی
۸۷	۴-۲-۱۱-۳- شبکه ارتباطی
۸۸	۱-۴-۲-۱۱-۳- سنجش شبکه ارتباطی
۸۸	۵-۲-۱۱-۳- اعتماد به نفس
۸۹	۱-۵-۲-۱۱-۳- سنجش اعتماد به نفس

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل

۹۱	
۹۲	مقدمه
۹۲	۴-۱-آمار توصیفی
۹۲	۴-۱-۱- توزیع جنسی نمونه
۹۳	۴-۱-۲- توزیع سنی نمونه
۹۳	۴-۱-۳- وضعیت تاهل
۹۴	۴-۱-۴- نسبت و درصد اقوام در نمونه
۹۴	۴-۱-۵- توزیع نمونه از نظر وضعیت تحصیلی
۹۵	۴-۱-۶- توزیع نمونه از نظر درآمد کلی خانواده
۹۵	۴-۱-۷- تحصیلات پدر
۹۶	۴-۱-۸- تحصیلات مادر
۹۶	۴-۱-۹-آمار متغیر هویت ملی
۹۷	۴-۲- تجزیه و تحلیل داده ها
۹۷	۴-۲-۱-۱- هویت ملی و جنسیت
۹۷	۴-۲-۱-۲- هویت ملی و وضعیت تاهل
۹۷	۴-۲-۱-۳- هویت ملی و میزان تحصیلات
۹۷	۴-۲-۱-۴- هویت ملی و اقوام
۹۷	۴-۲-۱-۵- هویت ملی و درآمد خانواده
۹۷	۴-۲-۱-۶- هویت ملی و تحصیلات پدر

۹۸	۴-۲-۱-۷- هويت ملي و تحصيلات مادر
۹۸	۴-۲-۱-۸- هويت ملي و سن
۱۰۰	۴-۲-۲- بررسي فرضيه هاي تحقيق
۱۰۰	۴-۲-۲-۱- فرضيه اول: به نظر مي رسد بين پايگاه اجتماعي - اقتصادي و گرايش به هويت ملي رابطه وجود دارد.
۱۰۱	۴-۲-۲-۲- فرضيه دوم: به نظر مي رسد بين گرايش به هويت قومي و گرايش به هويت ملي رابطه وجود دارد.
۱۰۳	۴-۲-۲-۳- فرضيه سوم: به نظر مي رسد بين مشروعيت نظام سياسي و گرايش به هويت ملي رابطه وجود دارد.
۱۰۴	۴-۲-۲-۴- فرضيه چهارم: به نظر مي رسد بين شبکه ارتباطي و گرايش به هويت ملي رابطه وجود داشته باشد.
۱۰۶	۴-۲-۲-۵- فرضيه پنجم: به نظر مي رسد بين اعتماد به نفس و گرايش به هويت ملي رابطه وجود داشته باشد.
۱۰۸	۴-۳- تحليل رگرسيون چند متغيري
۱۰۸	۴-۳-۱- ميراث فرهنگي مشترك
۱۱۰	۴-۳-۲- تعلق مشترك
۱۱۱	۴-۳-۳- هويت ملي
۱۱۳	۴-۴- روابط متغيرها

فصل پنجم: نتيجه گيري و پيشنهادات

۱۱۵	نتيجه گيري
۱۲۲	پيشنهادات
۱۲۴	مشكلات تحقيق
۱۲۵	منابع فارسي

۱۲۸

منابع انگلیسی

۱۳۰

پیوستها

چکیده پایان نامه

نام خانوادگی: مقدم	نام: عباس
عنوان پایان نامه: بررسی عوامل موثر بر گرایش جوانان به هویت ملی (مورد مطالعه شهر آبادان)	
استاد راهنما: دکتر کریم رضادوست	استاد مشاور: دکتر علی حسین حسین زاده
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: علوم اجتماعی
گرایش: جامعه شناسی	
محل تحصیل (دانشگاه): دانشگاه شهید چمران اهواز	
دانشکده: اقتصاد و علوم اجتماعی	
تاریخ فارغ التحصیلی: ۱۳۸۸/۶/۲۴	تعداد صفحه: ۱۳۶
مفاهیم کلیدی:	
<p>هویت ملی؛ پایگاه اجتماعی - اقتصادی؛ هویت قومی؛ مشروعیت نظام سیاسی؛ شبکه ارتباطی؛ اعتماد به نفس</p> <p>چکیده: موضوع این پژوهش بررسی عوامل موثر بر گرایش جوانان به هویت ملی است. که در میان جوانان شهر آبادان با انتخاب نمونه ۴۰۰ نفری ۲۰-۲۴ ساله به روش پیمایشی انجام شد. عمده ترین هدف این پژوهش بررسی عوامل موثر بر گرایش جوانان به هویت ملی است. بنابراین در همین راستا پنج فرضیه مطرح شدند؛ که این فرضیه ها شامل: ارتباط میان پایگاه اجتماعی - اقتصادی و هویت ملی، ارتباط میان هویت قومی و هویت ملی، ارتباط میان مشروعیت نظام سیاسی و هویت ملی، ارتباط میان شبکه ارتباطی و هویت ملی، ارتباط میان اعتماد به نفس و هویت ملی است.</p> <p>نتایج این تحقیق نشان داد که گرایش به هویت ملی با متغیرهای پایگاه اجتماعی - اقتصادی، هویت قومی و مشروعیت نظام سیاسی ارتباط دارد که رابطه هویت ملی و پایگاه اجتماعی - اقتصادی معکوس می باشد. و با دو متغیر دیگر یعنی هویت قومی و مشروعیت نظام سیاسی ارتباط مستقیم دارد.</p>	

فصل اول

کلیات

۱-۱- مقدمه

بحث هویت در سطوح مختلف از اهمیت شایانی برخوردار است. برای هر کسی این موضوع که او کیست؟ هویت او چیست؟ اصل، نسب و تعریفی که از او می شود؛ چیست؟ بسیار مهم است. افراد در هر موقعیتی که باشند به دنبال پاسخ به این سوالها میباشند. چون در واقع پاسخ این سوالها به فرد جهت می دهد و موضع او را در قبال بسیاری مسائل، روشن می کند. زیرا انسانها بدون طبقه بندی و تعریف اشیاء قادر به تصمیم گیری نیستند. بنابراین موضوع هویت هم برای افراد عادی و هم برای دانشمندان و متخصصان که به این موضوع به شکل علمی می پردازند دارای جذبه است.

ما در زندگی روزمره با موضوع هویت سر و کار داریم. به عبارتی هر گونه دسته بندی افراد و اطلاق صفت بر آنها و قرار دادن آنها در یک گروه، به نوعی تعیین هویت آنها محسوب می شود. برای مثال اطلاق عنوان استاد، دانشجو، سیاهپوست، بنیادگرا و به افراد به نوعی تعریف هویت آنها به شمار می رود. به تعبیری بسیاری از نقشها و عناوین اکتسابی و انتسابی ما، بیان کننده هویت یا هویتهای ما هستند.

همانطوریکه میان نقش های اجتماعی افراد ممکن است تعارض ایجاد شود در میان هویتها این مساله نیز می تواند اتفاق بیفتد. برای مثال فردی که با یک گروه اشتراک دینی و با گروه دیگری اشتراک قومی داشته باشد و این دو گروه با هم تخاصم داشته باشند. ممکن است فرد در این حالت دچار تعارض شود. و برای این موضوع که به کدام گروه بپیوندد دچار تعارض شود. البته برخورداری فرد از هویت های متعدد همیشه لزوماً منتهی به تعارض نمی شود. ویک فرد ممکن است چندین عنوان و صفت را به یکدک بکشد ولی باهم در تعارض نیستند..همیشه این بحث مطرح است که داشتن یک هویت صرفاً جنبه اسمی ندارد بلکه از آن فراتر است. و ممکن است منتهی به عمل یا واکنش خاصی در دیگران شود.

در دنیای امروزی که ویژگی برجسته آن ارتباطات است جهان تبدیل به یک دهکده شده و به عبارتی مردم این جهان از وقایع گوشه و کنار آن اطلاع دارند. و تمام کشورها گروهها توسط رسانه های همگانی تعریف می شوند و در واقع جهانیان نسبت بهم پیش زمینه های ذهنی آماده دارند. معرفی خود بعنوان : مسلمان ، ایرانی ، ارتدوکس ، لیبرال ، آفریقایی و.... موجب رفتار و واکنش متفاوتی در دیگران می شود.

همه این مسائل در جهانی که برخورد و تلاقی افراد با گروهها و هویتهاى مختلف چه به شکل مستقیم و چه به شکل غیر مستقیم زیاد شده ، موضوع هویت را بعنوان یک مساله روز تبدیل کرده است. و سخن از برخورد تمدنها و فرهنگها جنبه دیگری از برخورد هویتهاست. در چنین شرایطی بررسی هویت ملی بعنوان یک هویت کلی و فرا هویتهاى کوچک که در انسجام کلی جامعه ملی نقش دارد؛ حائز اهمیت فراوان است و از ضرورت بالایی برخوردار است.

کشور ما در رویکرد داخلی و خارجی در خصوص مساله هویت با چالشهای جدی روبرو است. تنوع بسیار بالا از لحاظ قومی ، مذهبی در داخل و تحولات هویتی جدید در سطح جهان که در بالا یادآور شدیم جزو مهمترین چالشهایی هستند که کشور ما با آنها مواجه است. بدون تردید قشر جوان بعنوان آسیب پذیرترین قشر در این خصوص محسوب میشود. چون دو قشر دیگر جامعه یعنی خردسالان و بزرگسالان علی رغم اینکه در معرض آسیبهای هویتی هستند ولی آسیب پذیری قشر جوان به علت شرایط سنی دو چندان می باشد. زیرا افراد کودک و خردسال از نظر هویتی تابع والدین خود می باشند و هنوز به مرحله استقلال نرسیده اند و قشر بزرگسال بعد از گذران اضطرابهای جوانی و نوجوانی تقریباً به مرحله ثبات هویتی میرسند که این موضوع آسیب پذیری آنها را کمتر می کند.

۲-۱- بیان مسأله

همانطوریکه قبلاً یادآور شدیم همگام بارشد روند تحولات و تعاملات اجتماعی و گسترش دامنه و عمق آن در همه سطوح محلی، ملی و بین المللی، موضوع هویت های فردی و جمعی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. امروز موضوع هویت و مسائل مربوط به آن در همه سطوح حیات اجتماعی از کوچکترین آن ها یعنی اجتماع خانوادگی تا بزرگترین آنها یعنی اجتماع بین المللی یا جهانی مطرح است (عبداللهی، ۱۳۸۱: ۱۰۲) حتی امروزه بنا به اعتقاد بعضی ها مفهوم پست مدرن فی نفسه کوششی بوده برای تبیین آشکار این حس روزافزون که در دوران پس از جنگ دوم جهانی دیگر مسئله شدن هویت را در حیات جوامع باید وضعیتی عام محسوب کرد. و به گونه ای محصول ناکامی های عصر روشنگری نیز شمرده می شود. بی ثبات گشتن هویت در عصر کنونی دارای پایه های ساختاری است که با دگر دیسی اقتصادی و فن آورانه ای پیوند دارد که در قلمروهای تولید و به ویژه مصرف فرهنگی روی داده است. (جی دان، ۱۳۸۵: ۲-۳)

مفهومی که فرد از خود تصویری کند؛ نگرش و تعریفی که از خود دارد؛ تاثیر بسیاری در زندگی و روابط او با دیگران دارد. به عبارتی دیگر هویت یابی، در زندگی فردی و اجتماعی افراد تاثیر به سزایی دارد. (طالبی، ۱۳۷۸: ۲۰)

کشور ما ایران با توجه به شرایط داخلی و بیرونی از وضعیت خاصی در این زمینه برخوردار است. جامعه ما به طور کلی جامعه ای در حال گذر یا در حال توسعه محسوب می شود. در چنین جامعه ای با فروپاشی نظام ها و ساختارهای سنتی نظیر اجتماعات عشایری و روستایی و گسترش شهرنشینی، تحرکات جمعیتی و اجتماعی و تشدید تعاملات بین فرهنگها، اقوام و ملل متفاوت، اغلب مردم به ویژه جوانان در برابر الگوهای محلی، ملی و جهانی متفاوت و بعضاً متعارضی قرار گرفته اند.

بسیاری از این جوانان با کنده شدن از بنیادهای سنتی و در شرایط ضعف یا نبود ساختارهای نوین مدنی و یا عدم تشخیص الگوهای مناسب، دچار تعارض، سردرگمی و بلا تکلیفی می شوند و خود را بین سنت و مدرنیته سرگردان می بینند در چنین شرایطی است که آنومی یا نابسامانی اجتماعی زمینه لازم را برای پیدایش بحران هویت، سرخوردگیهای روانی، فردگرایی خودخواهانه، جمع گرایی خاص گرایانه، بی تعهدی، فساد اخلاقی، هنجارشکنی و اختلال در نظم و کنترل اجتماعی، تخریب منابع و پایمال شدن منافع ملی، خشونت و احساس عدم امنیت، نارضایتی و برون گرایی پدید می آورد. (عبداللهی، همان: ۱۰۳)

همانطور که در ابتدای این بحث مطرح کردیم مبحث هویت و مسائل ناشی از آن یک مساله جهانی است که جوامع پیشرفته غربی در سطوح مختلف فلسفی و اجتماعی با آن مواجه هستند. و با توجه به اینکه کشورهای جهان سوم از جمله کشور ایران، در بسیاری زمینه ها از غرب الگو برداری می کنند به شکل طبیعی بحرانهایی که در خصوص هویت در نزد آنها موجود است تا حدودی به جوامع ما نیز منتقل می شود. مضاف بر آن کشورهای جهان سوم و بویژه کشور ایران با چالشهای هویتی ویژه خود نیز مواجه هستند. که در راس آنها برخورد و تصادم بین فرهنگ سنتی و فرهنگ غرب می باشد. و شامل مسائلی همچون سردرگمی در نظریه پردازی و نداشتن فلسفه ای مستقل و متناسب با عصر حاضر، چالشهای اجتماعی نظیر اختلافات قومی مذهبی و عدم ارائه راه حلهای جامعه شناختی، حقوقی و قانونی برای آنها، گسست بین نسلی، افزایش شکاف بین طبقات و... می شود. که مساله هویت و مباحث مرتبط به آن را واجد اهمیت شایان می کند

با توجه به مطالب مطرح شده در بالا یکی از نیازهای کنونی کشور ما تقویت وفاق و نظم اجتماعی است. و یکی از لازمه های ایجاد وفاق داشتن ارزشهای و گرایشهای مشترک افراد جامعه است. اینکه افراد چه تعریفی از هویت فردی و جمعی خود دارند. بر بسیاری از رفتارهای آنها تاثیر گذار

است. به همین علت مطالعه هویت های جمعی مانند هویت ملی و عوامل تاثیر گذار بر آنها از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است.

مساله هویت در استان خوزستان با توجه به تنوع قومی و وجود شهرهای با جمعیت مختلط ، توسعه شهرنشینی ، افزایش شکاف طبقاتی، مرزی بودن استان ، حائز اهمیت فراوانی است. شهرستان آبادان به نوبه خود یکی از شهرهای مهم استان است که بسیاری از توصیفات بالا بر آن منطبق است.

این شهر از زمان تاسیس تاکنون با رویکردها و گرایشات فرهنگی مختلفی مواجه بوده که هر کدام از آنها سعی داشته خود را وجه غالب آن کند . این شهر در ابتدا توسط انگلیسها ساخته شد و حضور فیزیکی آنها برای یک مدت نسبتا دراز باعث شد بسیاری از مظاهر فرهنگ غربی در شهر نهادینه شود بطوریکه تاکنون در بسیاری از صحبت‌های عامیانه مردم این شهر واژه های انگلیسی شنیده می شود و بسیاری از مناطق این شهر نام انگلیسی دارند .

در نقطه مقابل این گرایش ، جنبه فرهنگی دیگری وجود دارد و آن جنبه مبارزاتی این شهر است. این شهر نقطه مقاومت در مقابل انگلیسها و محل شکست آنها محسوب میشود و در این شهر در کنار پدیده های به جا مانده فرهنگ انگلیسی ما شاهد حضور مظاهر مقاومت ، فروتنی و فداکاری در جنگ تحمیلی هستیم و با نام امکان و جاهای شهادت و مقاومت ملی فرزندان این کشور نیز مواجه می شویم. پس ملاحظه می شود آبادان در درون خود بسیاری از نمودهای تاریخ و هویت معاصر کشور را حمل می کند. به همین جهت مطالعه گرایشهای جوانان این شهر به هویت ملی از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است.

۳-۱- ضرورت و اولویت تحقیق

قشر جوان در هر جامعه ای به لحاظ برخورداری از توان و انرژی قادرند تاثیر تعیین کننده ای بر آینده آن جامعه داشته باشند. آنها به راحتی تغییرات اجتماعی - فرهنگی و حتی سیاسی جامعه را سمت و سو می دهند و قادرند امنیت فرهنگی جامعه را تامین کنند و یا فرهنگ را به سوی ببرند که مطلوب جامعه نیست.

اهمیت این تحقیق ناشی از اهمیت این دو موضوع یعنی هویت ملی و جوانان است. با توجه به تهدیدهای درونی و بیرونی برای کشور، نوع نگاه جوانان به مساله هویت ملی و هویت جمعی حائز اهمیت فراوانی است. عواملی همچون جهانی شدن و گسترش فزاینده ارتباطات و عوامل محلی مانند تقابل سنت و مدرنیته، شکاف بین نسلی، تقابل الگوهای هویتی خرد مانند قومی، مذهبی، شکاف طبقاتی و .. می توانند بر شکل گیری هویتی جوانان تاثیر گذار باشند. به عبارتی هویت تحت تاثیر عوامل مختلف تغییر می کند و ثابت و پایدار نیست. این تغییر و تحولات هویتی و فرهنگی باید به شکل مستمر مورد مطالعه و سنجش قرار گیرد تا زمینه های لازم جهت اتخاذ تصمیم گیرها و کنشهای صحیح در رابطه با آن فراهم شود.

شهرستان آبادان از جمله شهرهایی است که از نظر هویتی دارای وضعیت پیچیده ای است. آبادان جزو اولین شهرهای کشور است که فرآیند صنعتی شدن بدنبال اکتشاف نفت و راه اندازی تاسیسات نفتی را تجربه کرد و باعث برخورد زود هنگام فرهنگ غربی با فرهنگ بومی شد. توسعه زودهنگام منطقه موجب مهاجرت افراد مختلف از اقصی نقاط کشور به این شهر شد. و بدین ترتیب این شهر به آمیزه ای از اقوام مختلف تبدیل شد. وقوع جنگ تحمیلی، ویران شدن شهرهای آبادان و خرمشهر و مهاجرت ساکنان آنها به نقاط مختلف کشور و ماندن در آن شهرها برای چندین سال و بازگشت دوباره مهاجران همه در مسائل اجتماعی این شهر بی تاثیر نبودند. با توجه به مسائل

مطرح شده بالا بررسی وضعیت گرایش جوانان به هویت ملی جهت حفظ وفاق و نظم در سطح این شهر و در سطح بالاتر یعنی در منطقه و کشور حائز اهمیت است. شناسایی گرایشهای فرهنگی جوانان می تواند در خدمت برنامه ریزان فرهنگی قرار گیرد تا بتوانند در راستای توسعه منطقه تصمیم گیرهای صحیح و درست بگیرند.

۴-۱- اهداف تحقیق

- اهداف کلی

بررسی عوامل موثر بر گرایش جوانان شهر آبادان به هویت ملی

- اهداف جزئی

- بررسی رابطه پایگاه اجتماعی با گرایش به هویت ملی
- بررسی رابطه هویت قومی با گرایش به هویت ملی
- بررسی رابطه میزان مشروعیت نظام سیاسی با گرایش به هویت ملی
- بررسی رابطه شبکه ارتباطی فرد با گرایش به هویت ملی
- بررسی رابطه اعتماد به نفس با گرایش به هویت ملی